
Siim Tammer: „Pangale sobiva juhi valimine on kui kõrgushüpe.“

18. november 2020

Finantsinspektsiooni juhatuse liikme Siim Tammeri sõnul meenutab pangajuhi ametisse valimine kõrgushüpet, kus nn medali saamiseks tuleb teatud algkõrgus ületada. Pikaajase pangajuhi Erkki Raasukese sõnul võib algkõrgus kohati muutuda.

Kui Finantsinspektsiooni juhatuse liikme Siim Tammeri sõnul võiks panga juhtide hulgas olla Eestiga seotud inimesi, siis pikaajase pangajuhi Erkki Raasukese sõnul on oluline ka see, et juht poleks vaid topis, kes käske täidab. Haridusest olulisemaks peab Raasuke kogemust. “Panga juhtimismudel

peaks olema ka juhte, kes on Eestiga kultuuriliselt seotud,” märkis Siim Tammer, kelle sõnul liiguvad Eestis ja Baltikumis tihti juhtide kohad väljapoole. Pikaajaline pangajuht Erkki Raasuke nõustus Tammeriga ja lisas, et kohalik tunnetus on turul tegutsedes oluline ning juhte tuleb kasvatada läbi nii-öelda *junior*-positsioonide.

Siim Tammeri sõnul on panga juht nagu kapten, kes tüürib paati ning seeläbi mõjutab organisatsiooni ja selle kultuuri. Erkki Raasuke sõnul on üheselt keeruline öelda, kuidas juht oma organisatsiooni täpselt mõjutab. “Kunagi on keegi öelnud, et juhina sa näitad suuna kätte ja siis käid ringi ja ütled aitäh,” lausus Raasuke ja lisas, et tegelikkuses töötab juht suuna välja koos meeskonnaga. “Ma ei taha siin olla arrogantne, aga ma arvan, et juhil on mõju. Ta pole topis. Kui ta peaks olema topis, siis see avaldub peagi ja see organisatsioon kuskile ka ei liigu,” lausus Erkki Raasuke. Ta lisas, et kehv juhtimine paistab kiiresti välja. Hea juhtimine paistab ka välja, kuid selle paistmisega läheb rohkem aega. Siim Tammeri sõnul on peamine põhjus pangajuhtide järelevalveks siiski vajadus selle järele, et maandada ühiskonnas tekkinud riske.

Sobivusmenetlus meenutab sporti

Siim Tammeri sõnul on sobivusmenetlus veidi nagu spordis kõrgushüpe. “On algkõrgus ja igaüks, kes mingile positsioonile saada soovib, peab algkõrguse ära hüppama. Sellise pilguga me sobivusmenetlust täna järelevalvajatena vaatame,” rääkis Tammer. Pangajuhi sobivuse puhul vaadatakse nelja põhilist blokki - haridus, teadmised ja oskused; pehmed väärtused (maine, usaldusväärsus, sõltumatus); aeg, mida juht pühendab oma rollile ja kollektiivne sobivus. Erkki Raasuke nendib, et sobivusmenetlusi esineb paljudel eluvaldkondadel, isegi autot ei saa ilma lubadeta juhtida. “Mina olen sellise kodifitseeritud lähenemise osas kriitiline – sisu on alati tähtsam. Ja kellele ikka meeldib see, kui ta üles rivistatakse. Kõige rohkem räägib juhtidest ikka see, kus nad on varem hästi hakkama saanud,” rääkis Raasuke.

Globaalseid kõrghariduseta geeniused on küll ja veel

Erkki Raasuke rääkis, et läks ülikooli pooleldi tänu spordile. “Olen süsteemis pikalt sees olnud, aga kui ma peaksin sobivusmenetluse praegu uuesti tegema, siis mitmes kohas jääks minu puhul punane lipuke püsti. Täna sel päeval sama suurt panka juhtides eeldab igaüks, et sul on magister. Aga minul on bakalaureus, ma ei sobi,” nendib Raasuke.

Siim Tammer lisas, et teinekord pürgivad pangajuhiks need, kes on koolis vaid üheksa klassi käinud. Raasuke lisas, et on neid inimesi, kes on koolist välja kukkunud, kuid on ka neid, kellele kool on jalgu jäänud. “Neid globaalseid geeniused, kellel pole isegi bakalaureuse kraadi, on ju küll ja veel,” märkis Raasuke.

Siim Tammeri sõnul Finantsinspeksioon globaalsele geeniusel kätt ette ei pane, kuid on olnud olukordasid, kui tuleb sobivusmenetluse vestlusele keegi, kel pole isegi põhiharidus lõpetatud ja see pole usaldusväärne.

Dilemma maine ja usaldusväärsusega

Siim Tammer nentis, et pangajuhtide sobivusmenetluse teemal on suurim dilemma olnud seotud maine ja usaldusväärsuse hindamise osas. “Et kus sa selle kruvi ja kui tugevasti peale keerad? Me hakkame vaatama ju inimese varasemat eluteed,” arutles Tammer. Tema sõnul on tulnud sobivusmenetlusele inimesi, kes on varasemalt teinud kelmuseid ja saanud karistadagi selle eest.

Igal aastal viib Finantsinspeksioon läbi ligikaudu 300 sobivusmenetlust. Keskmiselt 10% puhul leiab Finantsinspeksioon, et pangajuht on oma ametipostile sobiv, ülejäänud aga juhiluba ei saa. Kõige sagedamini keeldub Finantsinspeksioon pangajuhiks lubamast isiku laitmatu erialase maine

puudumise tõttu.

Kuula lisaks põnevatest sobivusmenetluse juhtumitest ja nn vihkamisel põhinevast juhtimisstiilist pikemalt podcastist SIIT:

Finantsinspektsioon